

Ludvika 2003-02-09

Motion till Ludvika Kommunfullmäktige

Inför möjlighet för föräldrar att bli kommunala dagbarnvårdare åt egna barn

I dagens samhälle är det svårt att hitta någon mer angelägen familjepolitisk uppgift än att ge barnen mer tid med sina föräldrar. Vårt samhälle har länge verkat för mer frihet för kvinnor, nu är det dags att vi även verkar för mer frihet för barn. Vår samarbetspartner Miljöpartiet i Ludvika driver bland annat med bakgrund av detta frågan om sex timmars arbetsdag. I väntan på en sådan reform finns dock andra möjligheter för Ludvika kommun att ge barnen möjlighet att vara tillsammans mer med sina föräldrar.

Innan barnomsorgen var utbyggd hade småbarnsföräldrar sällan andra möjligheter än att ena föräldern, oftast mamman, var hemma med barnen. I dag är situationen den motsatta. De ekonomiska villkoren gör att de flesta föräldrar numera väljer att lämna bort barnen till barnomsorgen. Det är dock en stor skillnad mellan föräldrarnas önskemål och vilken lösning man väljer i praktiken. En undersökning från 1999 visar att åtta av tio föräldrar med barn under fyra år helst vill vara hemma hos sitt barn. Samtidigt finns i Sverige enligt uppgift cirka 75 procent av alla barn i åldern ett till fem år i förskoleverksamheten.

Vi i Folkkampanjen för sjukvården vill skapa ökad valfrihet. De föräldrar som vill vara hemma med sina barn ska kunna vara det, samtidigt som en väl fungerande barnomsorg ska finnas för de föräldrar som hellre vill arbeta med något annat än hushåll och barnpassning. Även ur ett rättviseperspektiv kan det synas naturligt att införa kostnadsmässig neutralitet mellan olika barnomsorgsalternativ, det vill säga att alla familjer får samma ekonomiska stöd oavsett om de väljer att själva ta hand om sina barn eller väljer någon form av kommunal barnomsorg.

Sedan lagen om vårdnadsbidrag - vilken medgav ett vårdnadsbidrag om 2000 kronor per månad för barn i åldrarna ett till tre år - upphävdes i och med lagen SFS 1994:1567, är ett vårdnadsbidrag inte längre möjligt. Frågan om ett kommunalt vårdnadsbidrag är förenligt med den kommunala kompetensen har vid flera olika tillfällen prövats genom kommunalbesvär, där domstolarna slagit fast att detta inte är fallet. Regeringsrätten ansåg att en kommun inte får lämna understöd till enskilda personer i form av till exempel vårdnadsbidrag utan stöd i speciallagstiftning.

Folkkampanjen för sjukvården föreslår därför en lösning där tjänster som kommunala dagbarnvårdare inrättas för intresserade föräldrar, så att de föräldrar som väljer att på heltid ta hand om sina barn i hemmet får ta del av skattesubventionerna till barnomsorgen.

Genom att bli anställd som dagbarnvårdare åt sina egna barn ges man också en jämförelsevis trygg ekonomi med rätt till sjukpenning och pensionspoäng. Som motprestation föreslår Folkkampanjen för sjukvården att den kommunala dagbarnvårdaren

ska delta i ett obligatoriskt sjukvikariesystem för dagbarnvårdare, för att på så sätt täcka upp behovet av barnomsorg i händelse av sjukdom hos andra kommunala dagbarnvårdare.

Hur reglerna för de nya kommunala dagbarnvårdarna exakt ska se ut vill vi inte låsa fast i motionen. Vad vi här presenterar är enbart ett exempel på möjlig utformning. Den kommunala barnomsorgen i Sverige kostar i genomsnitt cirka 90 000 kronor om året per barn. För att förbättra kvaliteten på den kommunala barnomsorgen, det vill säga ha fler anställda per barngrupp, vill Folkkampanjen för sjukvården genomföra en generell budgetförstärkning till förmån för barnomsorgen. Till dess att en sådan budget är realiserad utgår vi dock från de uppgifter om genomsnittliga kostnader inom kommunal barnomsorg som vi fått. Vi bedömer att det ekonomiska utrymmet för en förälder som kommunal dagbarnvårdare motsvarar en halvtidslön på cirka 65 000 Kr/år - något som många efterfrågar medan barnen är små - som är fullt möjlig att leva på. Modellen kan kompletteras med en upptrappning där den kommunala dagbarnvårdare som är hemma med två barn ges 75 procent tjänstgöring, och den som är hemma med tre eller fler barn ges full heltid, motsvarande förslagsvis cirka 130 000 kronor/år.

Som motargument mot möjligheten av att vara dagbarnvårdare åt sina egna barn talas det ibland om att det skulle vara en kvinnofälla. Folkkampanjen för sjukvården avfärdar detta argument. I och med att den kommunala barnomsorgen är fullt utbyggd har alla, kvinnor såväl som män, möjlighet att välja ett yrkesliv utanför hemmet. Möjligheten att vara dagbarnvårdare åt egna barn ger därför enbart ett nytt alternativ och kan därför inte betraktas som någon slags fälla. Tvärtom skapar det möjlighet för många föräldrar att få en nära kontakt med sina barn. Inte minst ur ett barnperspektiv måste bättre omvårdnadsmöjligheter skapas för alla de barn som av olika anledningar mår mindre bra på dagis, till exempel de som är extra infektiösa.

YRKANDE

Mot bakgrund av vad som ovan anförts yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar att uppdraga åt kommunstyrelsen att utreda förslaget om att ge föräldrar möjlighet att bli kommunala dagbarnvårdare åt sina egna barn, i enlighet med avsikterna i denna motion.

Lilly Granberg (-)